

*Демідова Ю.Є., Корнієнко Н.А.
м. Харків, Україна*

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК СКЛАДОВОЇ БЕЗПЕКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проблема безпеки людини в її професійній діяльності в сучасних умовах стає все більш актуальною і набуває все більш практичного значення. Сучасне технічне забезпечення будь-якого виду діяльності сприяє зростанню професійно-потенційних небезпек, зростанню антропогенного чинника у виникненні нестандартних виробничих ситуацій, збільшенню професійного та інформаційного стресу. Проблемами безпеки діяльності займалися Ю.М. Скалецький, Л.О. Дурнев, Т.М. Таїрова, В.І. Гнатовський, Ю.Л.Воробйов, В.В. Березуцький, Т.С. Павленко, М.М. Латишева, О.І. Запорожець, В.О. Михайлюк, Н.В. Кулаєва, М.О. Зоріна та ін. Аналіз вищезазначеної літератури свідчить, що проблемам загальної безпеки діяльності присвячена значна кількість наукових праць, проте питанню безпеки професійної діяльності приділено недостатньо уваги.

Велику частину часу активної життєдіяльності людини займає цілеспрямована професійна діяльність, що здійснюється в умовах конкретного виробничого середовища, яке при недотриманні прийнятих нормативних вимог може несприятливо вплинути на працездатність і здоров'я. Виробниче середовище – це частина навколишнього середовища людини, що включає фізичні, соціальні, психологічні та екологічні чинники.

Відомо, що професійна безпека людини забезпечується зовнішньою і внутрішньою безпекою системи «людина-виробниче середовище». Під безпекою розуміють стан діяльності, при якому з певною ймовірністю виключаються потенційні небезпеки, що впливають на здоров'я людини. Безпеку слід приймати як комплексну систему заходів щодо захисту людини і середовища від небезпек сформованих конкретною діяльністю. Однією із складових забезпечення професійної безпеки є екологічна безпека. Під екологічною безпекою розуміється відсутність загрози для людини і навколишнього середовища. При цьому повинна дотримуватися захищеність життєво важливих інтересів людини, суспільства, держави, біосфери в цілому від внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, що створюють загрози здоров'ю людей та функціонуванню екологічних систем [3].

Джерелами екологічної небезпеки є діяльність людини і стихійні природні явища. Якщо управляти деякими надзвичайними ситуаціями природного характеру та їх наслідками можливо тільки на державному рівні в зв'язку з їх масштабністю, то запобігати і ліквідувати наслідки професійної діяльності може сама людина. Саме у будь-якій професійній діяльності починається і реалізується поетапний процес впливу на екосистему.

Традиційно при забезпеченні екологічної безпеки на підприємствах основна увага приділялася технічним і технологічним аспектам. Однак, як показує практика, для підвищення рівня екологічної безпеки професійної діяльності технічних і технологічних рішень недостатньо, особливу увагу необхідно приділяти організаційно-управлінським питанням забезпечення екологічної безпеки, які полягають в системі управління [1].

Ще одним важливим аспектом забезпечення професійної безпеки є формування культури екологічної безпеки майбутніх фахівців. Культура екологічної безпеки – це певний рівень знань для профілактики екологічних ризиків, попередження несприятливих наслідків діяльності людини для навколишнього середовища і суспільства. Культура екологічної безпеки діяльності є складовою особистості фахівця, що характеризує цілісну єдність його потреб, знань, умінь щодо запобігання небезпечним екологічним ситуаціям та загроз. Вона заснована на глибокому усвідомленні пріоритету безпеки при вирішенні будь-яких професійних завдань [2].

Таким чином, одним із завдань забезпечення знань з безпеки діяльності є формування певного рівня навичок з екологічної безпеки для вирішення практичних і теоретичних завдань в комплексному підході вирішення питання безпеки професійної діяльності. Формування професійної безпеки – багатофакторний системний процес, що включає професійне самовизначення та спрямованість на безпечну професійну діяльність і збереження професійного здоров'я, на культуру безпеки праці в цілому.

Список літератури:

1. Варення Г. А. Теоретико-методологічні основи працеохоронної діяльності / Г. А. Варення. – К.: Раритет, 2003. – 216 с.
2. Гнатовський В. Поняття і суть безпеки праці / В. Гнатовський // Безпека праці на виробництві. – 2013. – № 9 (45). – С. 29–30

3. Зоріна М. О. До проблеми визначення актуальності й особливостей формування культури безпеки життєдіяльності/ М.О. Зоріна // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2010. – №8. – С. 149–153.

*Денисюк І.В., Ковтун Х.І.
м. Харків, Україна*

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ НА УРОКАХ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

*Мовна культура – це живодайний корінь культури
розумової, усього розумового виховання
В. Сухомлинський*

У шкільному навчанні мова є важливим засобом виховання учнів та основою набуття знань. Чим краще учні оволодіють усною та писемною мовою, тим успішнішою буде їх навчальна діяльність. Саме через мовлення реалізується первинна для мови функція спілкування, без якої неможливе саме існування мови.

Робота з розвитку мовленнєвих компетентностей школяра нерозривно пов'язана з розвитком мислення. Ось чому, навчаючи дитину мислити, навчаємо правильно й чітко висловлювати свої думки.

Переорієнтація суспільства на розвиток людини та її особистісних і культурних рис, зміна суспільної свідомості щодо ставлення до освітньої сфери, а також мовна політика України – зумовлює якісно нові вимоги до процесу вивчення державної української мови у загальноосвітніх навчальних закладах. Мовні знання виробляються і закріплюються в суспільній практиці. Що багатша ця практика, то більша потреба в оволодінні новими словами, в мистецтві переконання словом, в естетичній освіті й самоосвіті.

Проблема формування мовленнєвої компетентності особистості стала досить актуальною.

Актуальність статті: уроки зв'язного мовлення мають чітку спрямованість на розвиток комунікативних якостей мовленнєвої діяльності учнів. Чинники, що впливають на процес формування культуромовної компетентності, є належна граматична та стилістична підготовка мовця, обізнаність із культурними традиціями, етичними прави-